

Natuurbeleving aan de Belgische kust

De Belgische kust bestaat uit een divers landschap met zowel natuurgebieden als verstedelijkte en industriële gebieden. Het behoud van natuur en biodiversiteit is niet alleen belangrijk vanuit ecologisch perspectief, maar speelt ook een cruciale rol in de sociaal-culturele beleving van de mensen die er wonen, werken en recreëren. In het kader van het Europees gesubsidieerde onderzoeksproject MARBEFES wordt onderzocht hoe deze sociaal-culturele waarden in kaart gebracht kunnen worden.

Wat is sociaal-culturele waardering?

Het doel is beschrijven hoe en in welke mate de natuurlijke omgeving bijdraagt aan sociale relaties, culturele activiteiten en expressies. Deze ecosysteemdiensten zijn belangrijk omdat ze zorgen voor een Het belang van deze vorm van ecosysteemdiensten is te vinden in het gevoel van verbondenheid met een locatie, bijdragen aan recreatie en ontspanning, lokale voorkeuren en identiteit versterken, artistieke creaties inspireren en gemeenschappen helpen vormen.

Succesvolle bevraging

Vanuit de MARBEFES porjectgroep werd een vragenlijst opgesteld die door de diverse deelnemende instituten in hun thuisland getest wordt. Eind 2024 werd deze online vragenlijst door VLIZ gepubliceerd en verspreid in de kustgemeenten van België. Via gemeentelijke websites werden ongeveer ~1500 lokale verenigingen aangeschreven. Dit leidde uiteindelijk tot 285 reacties. Hoewel dit een solide en significante basis vormt, werd een scheve verdeling binnen de steekproef opgemerkt: met name oudere mannen en inwoners van Oostende zijn oververtegenwoordigd in de resultaten.

Natuur trekt aan – ook zwerfvuil

In de vragenlijst werd onder meer gepeild naar activiteiten en motivaties die deelnemers naar de kust brengen. Het belang van een natuurrijke omgeving kwam daarbij naar voor, maar ook culturele en stedelijke faciliteiten zijn geliefd aan de kust. Bij de bevraging naar regionale voorkeuren werd diezelfde trend waargenomen, waarbij zowel centrum gemeenten Oostende en Nieuwpoort als gemeenten met meer natuurlijke omgeving zoals Bredene en de Haan populair bleken.

De belangrijkste milieu-uitdagingen die door de deelnemers werden genoemd, zijn toerisme en vervuiling. Hoewel deze factoren goed bekend zijn bij de deelnemers, vinden ze het moeilijker om concrete milieuveranderingen te benoemen. Recycleren en zwerfvuil vermijden zijn de voornaamste acties die deelnemers zelf ondernemen.

Belang van dit onderzoek

De bevindingen van deze enquête ondersteunen de waarde van natuur in de beleving aan de kust. De verbinding met de kust, het besef van milieuproblemen en de eigen verantwoordelijkheid dragen bij aan de manier waarop mensen deze unieke omgeving ervaren.

Het MARBEFES-project laat zien dat natuur niet alleen een ecologische functie heeft, maar ook diep verweven is met de sociale en culturele identiteit van kustgemeenschappen. Deze initiële resultaten zullen verder beschreven en vergeleken worden in samenwerking met de Europese project partners. De data en resultaten worden via een latere wetenschappelijk publicatie gecommuniceerd. Bij een verdere nationale implementatie is het alvast aan te raden om de steekproef uit te breiden en verder representatief te maken voor alle profielen die zowel regelmatig of sporadisch de kust bezoeken.
